

Tiendens Afløsning, da seer jeg ikke det kan gennemføres uden ved en aldeles almindelig tvungen Foranstaltning. Naar man bestemte, at Tienden inden en vis Arrække skulde være fuldkommen afløst, kunde det være consequent at sige, at de dermed forbundne Udgifter skulde udredes af det Offentlige, af Statskassen; men naar man ikke gjør det, saa forekommer det mig dog at have en Deel Betænkneligheder ved sig, saa usikkert end Formaålet er. — At en Lov som den nærværende, der handler om et almindeligt Retsforhold mellem Mand og Mand, ikke kan tillægges tilbagevirkende Kraft, forekommer mig saa indlysende, at det vel ikke kan være Gjenstand for nogen Dmtale.

Orsted: Jeg maa ligesom den høitærede Indenrigsminister antage, at de Tiender, som eies af Sognet selv, ikke derfor kunne være henregnede i den statistiske Oversigt til de indløste; det er jo et i sig temporairt Forhold; thi denne Tiende kunde jo sælges til en anden. Men, naar Ordføreren paa Grund deraf har antaget, at der ikke var nogen stor Betyggelse i at Sognet eiede Kirken, saa vil man dog vanskelig have Exempel paa, at Sognemændene, der engang selv have kjøbt Tienden, igjen have bortsolgt denne. Forfaavidt den høitærede Indenrigsminister mener, at Retsfærdigheden kræver, at Tiendetageren ligesaagodt maa have Afgang til at paastaae Tienden afløst, som Tiendeyderen, saa forekommer det mig, at de Grunde, som jeg har udviklet, tale stærkt derimod. Det er blot til Bedste for den, der er bebyrdet med Tienden, at der maa være Berettigelse til at forefrive Tiendens Afløsning, men ikke til Fordeel for den anden, hvortil der ogsaa kommer, at der virkelig kan forbindes meget mislige Følger med Tiendens Afløsning for den enkelte Tiendeyder, naar den seer uden hans Billie. Naar der er paabe- raabt, at Frd. af 8de Januar 1810 selv har erkjendt Principet ved at tilstede i enkelte Tilfælde, at Tiendetageren maa begjære Afløsning, saa troer jeg, at man aldeles ikke kan kalde det et Princip; thi det er netop i de Tilfælde, hvor ved den forandrede Bestemmelse til Lettelse for Tiendeyderen, Tiendens Modtagelse var bleven vanskeliggjort for Tiendetageren, at det er fastsat, at dersom Tiendeyderen vil benytte

sig af den Ret, der er givet ham ved Lovgivningen, saa maa Tiendetageren i disse enkelte Tilfælde, som ere meget faa, ogsaa være beføiet til at paastaae Tienden afløst. Historien af Placaten af 17de Januar 1812 viser, hvor meget langt den daværende Landbocommission var fra at hylde det Princip, at Tiendetageren i Almindelighed skulde være berettiget til at paastaae Tienden afløst. Det var kun med store Indstrænkninger, at den vilde indrømme det til Fordeel for de Stiftelser og Beneficiarer, som paa Grund af deres Stilling ikke vare istand til at faae Tienden afløst, og de vilde have, at det skulde være tilstrækkelig oplyst, at de ingen passende Betaling kunde faae derfor, og Tiendeyderne saaledes misbrugte den Leilighed, de havde til at faae Tienden for en aldeles uforholdsmæssig Betaling, fordi de vidste, at Tiendetageren ikke var istand til at modtage den in natura. Det er ogsaa bekjendt, at der var mangfoldige Stiftelser og Beneficiarer, som den Tid fik en overordentlig ringe Betaling for deres Tiende, fordi man bestandsig misbød dem. Det var efter udtrykkelige Bestemmelser i Placaten af 1812, som er bleven strengelig overholdt i de paafølgende Tilfælde, at ikke en saadan Stiftelse eller Beneficiarius har faaet Afgang til at faae Tienden bestemt ved Kjendelse undtagen de havde givet indlysende Beviis for, at en billig Godtgjørelse for Tienden ikke var at faae, og jeg maa derhos bemærke, at Placaten af 1812 dog gif videre end den daværende Landbocommission havde ønsket, den var i høi Grad imod en almindelig Frihed for Tiendetageren til at begjære Afløsning. At denne Anordning har havt indgribende Følger for Tiendens Afløsning, det skal jeg paa ingen Maade nægte, navnlig er Universitetets, Communitetets og Biskoppernes Tiender blevne bestemte for største Delen ved Hjælp af bemeldte Anordning; men derimod troer jeg ikke, at den har havt nogen Indflydelse, i alt Fald vil den have en meget ubetydelig Indflydelse paa Præstetienden; thi det er kun i ganske enkelte Tilfælde, at Præstetienden er i Andres Hænder end Stedets Præst. Det er kun et Par Biskopper, som ere beneficerede med enkelte Præstetiender, og ligeledes er der nogle Præster, som, f. Ex. fordi de hør